

L'ADÉU DEL REGNE UNIT?



Max Vives-Fierro

DIRECTOR FUNDACIÓ CATALUNYA EUROPA

El nostre destí està a Europa', proclamava l'antiga primera ministra, Margaret Thatcher, durant el discurs al Col·legi de Bruges el setembre de 1988.

En aquest discurs, Thatcher adoptava una posició euroescèptica "suau o tova", tal i com ho haurien definit Szczerbiak i Taggart. Malgrat la voluntat de formar part de les estructures i mercats de la UE, la 'dama de ferro' defensava la coordinació entre estats sobirans, apostava pel pragmatisme de les polítiques comunitàries i rebutjava la centralització burocràtica de Brussel·les.

Les posicions actuals dels líders polítics i dels partits britànics abracen tot l'espectre d'actituds euroescèptiques: des de postures minimalistes que aposten per l'status quo, passant per postures revisionistes-regressionistes, o les més dures que rebutgen de ple la pròpia existència de la UE. El primer ministre també ha fluctuat en els seus posicionaments responent tant a l'opinió pública¹, com al vaivé econòmic-polític de la UE i, sobretot, a les pressions del seu propi partit.

I és que la mutació de David Cameron des de l'arribada al poder l'any 2010 ha anat en perjudici de les relacions entre Gran Bretanya i la Unió Europea. D'inici, defensà les renegociacions i les reformes dels tractats, adoptant un posició euroescèptica "tova", cosa que l'oposà a la facció més agressiva del seu partit envers les institucions

¹ L'opinió pública britànica és de les més euroescèptiques de la UE. En el darrer eurobaròmetre del 2012, en el conjunt d'Europa dominava una opinió positiva (30%) o neutra (39%) cap a la UE. Les opinions positives dels britànics només arribaven al 17%, seguides pel 18% dels grecs.

europes. El 2011, el primer ministre es mostrà favorable a la repatriació de poders. Malgrat això, va defensar seguir a la UE i no fer populisme antieuropeu a costa de la crisi del deute sobirà. El passat 23 de gener, però, el seu discurs donà un tomb: no més integració, retorn al mercat comú i referèndum de pertinença a la UE si esdevé vencedor de les eleccions nacionals del 2015.

De bones a primeres és un moviment arriscat, ja que està dividint el propi partit conservador. Alhora, llança un missatge d'incertesa als mercats, tal i com ha apuntat John Major. D'altra banda, sembla haver posat el Regne Unit en un carreró sense sortida. La darrera enquesta publicada pel diari anglosaxó The Guardian, el passat mes de novembre de 2012, diu que només un 30% dels anglesos votarien seguir dins de la UE mentre que un 56% optaria per deixar-la.

El moviment de Cameron sembla una estratègia estrictament política de poques mires. Cameron necessita guanyar les eleccions. L'apogeu del Partit de la Independència del Regne Unit (UKIP), encapçalat per l'euroescèptic radical Nigel Farage, és un escull en tota regla. En un sistema electoral bipartidista, un tercer element disruptor podria declinar la balança a favor dels laboristes. A més, els rumors que el Partit Laborista podria donar suport a un referèndum de reforma dels convenis amb la UE, ha fet saltar les alarmes al 10 de Downing Street.

Europa recull amb incredulitat i cansament els escarafalls britànics. França i Alemanya han respost a les paraules de Cameron dient que la UE no pot ser una entitat "a la carta", especialment tenint en consideració els privilegis desmesurats dels que gaudeix Anglaterra. El mateix Jacques Delors ha demanat explícitament la sortida dels anglesos de la Unió Europea. Si Cameron vol repatriar competències cap a Westminster es trobarà amb una Europa poc propensa a donar-li una victòria personal al líder britànic.

Per eficiència, eficàcia, estabilitat, i per principis, la Unió Europea ha de seguir avançant en el procés d'integració. La nova conjuntura demana examinar què significa ser membre de

la UE. Un membre que ronseja i té una posició d'estira i arronsa, dificulta més que no enriqueix el debat per a una Europa sòlida i unida. No es pot forçar ningú a sotmetre's a Brussel·les, però Brussel·les tampoc vol obstacles inamovibles. El Regne Unit ha mantingut, des de sempre una posició euroescèptica. A mig o llarg termini no s'espera una posició ni entusiasta ni positiva. Si el Regne Unit esdevé una peça que no s'ajusta als futur d'una Unió més cohesionada i amb un objectiu comú, potser hauran de seguir camins diferents. •